

ע"פ 7379/13 - מרואן איסמעיל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 7379/13

לפני: כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט נ' סולברג

המערער: מרואן איסמעיל

נ ג ד

המשיב: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים
בת"פ 35259-01-13 מיום 15.09.2013 שניתן על ידי
סגן הנשיא השופט י' צבן

תאריך הישיבה: ג' באדר א' התשע"ד (03.02.2014)

בשם המערער: עו"ד מחמוד רבאח

בשם המשיב: עו"ד לינור בן אוליאל

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

פסק-דין

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים (סגן הנשיא השופט י' צבן) בת"פ 35259-01-13 בגדרו הוטל על המערער עונש של שבעה חודשי מאסר בפועל ומאסר על-תנאי.

עיקרי כתב האישום המתוקן

1. המערער ורפאת חטיב (להלן: רפאת) עבדו יחדיו בחברת השמירה "צוות 5"; המערער שימש כאחראי משמרת, ורפאת עבד כאיש אבטחה. במסגרת עבודתו הסיע המערער את רפאת לעמדת המשמר בכניסה לישוב מעלה מכמש ובחזרה. בעמדה מוצב ארון ברזל נעול, ובתוכו רובה מסוג M-16, מחסניות וכדורים. במהלך חודש נובמבר 2012 שוחחו ביניהם רפאת ומוסטפא חדר (להלן: מוסטפא), ורפאת מסר למוסטפא כי בעמדה ישנו נשק בתוך ארון, כי יש מצלמה במקום, וכי לעיתים אין שמירה בעמדה. השניים קשרו קשר לפיו יגנבו מוסטפא ואחרים את הנשק, ימכרו אותו ויחלקו את השלל ביניהם ועם רפאת. בצהרי יום 19.11.2012 הגיעו מוסטפא ואנואר אבו זידיה אל סמוך לעמדה, שוחחו עם רפאת, וזה הראה למוסטפא ולאנואר את העמדה ואת מיקומו של הארון ובו הנשק. המערער נכח באחד המפגשים בין רפאת ומוסטפא ושמע את שיחותיהם על אודות הקשר. בהתנהגותו ובשתיקתו אימץ המערער את הקשר והצטרף אליו. המערער נהג לתת את מכשיר הטלפון שלו לרפאת כדי שינהל שיחות עם מוסטפא ועם אחרים. מוסטפא תיאר עם אחרים לבצע עמו את גניבת הנשק. ביום 19.11.2012, בשעות הערב, נפגשו המעורבים, בהם גם המערער, וסיכמו ביניהם לגנוב את הנשק למחרת. רפאת מסר למוסטפא את סידורי האבטחה במקום, ודרש כי הוא והמערער יקבלו מחצית מסכום הכסף שיתקבל ממכירת הנשק. סמוך לאחר מכן, נסעו מוסטפא ואחרים למעלה מכמש, בחנו את העמדה ואת האבטחה סביבה ועזבו את המקום. למחרת, ביום 20.11.2012 לקראת שעת חצות, נפגשו מוסטפא ואחרים עם רפאת ועם המערער. מוסטפא הודיע לשניים כי יבצעו את הגניבה באותו יום. מחמת חששו, הסתייג רפאת מהביצוע באותו יום וביקש לדחותו למועד מאוחר יותר. מוסטפא ואחרים אספו את איאד ח'דר על מנת שיצטרף אליהם לביצוע הגניבה, ובתמורה התחייב מוסטפא לשלם לו ₪ 4,000. מוסטפא ואחרים הגיעו בשעה 01:30 לשער הישוב מעלה מכמש, מוסטפא עבר למושב הנהג, ושלושה אחרים ירדו מן המכונית כשבידיהם כלי פריצה, ביניהם לום ברזל, ונגשו אל העמדה. מוסטפא נשאר במכונית, נעמד במקום מרוחק, ותצפת לעבר העמדה. האחרים נגשו אל העמדה, פרצו את הדלת באמצעות הלום, שניים מהם נכנסו לתוכה, והשלישי נותר לעמוד מחוץ לעמדה על מנת לתצפת. השניים שנכנסו פנימה פרצו באמצעות הלום את הארון, ולקחו מתוכו את הנשק. השלושה חזרו למכונית שבה נהג מוסטפא, נמלטו מן המקום, כשבדרך השליכו את המחסניות הריקות שהוציאו מהארון והותירו ברשותם מחסנית אחת עם כדורים. אחד מהם החזיק את הנשק בביתו באל-רם, ולמחרת מכר אותו לתושב קלנדיה תמורת ₪ 33,000. המעורבים חילקו ביניהם את כספי התמורה. מוסטפא ואחרים מסרו לרפאת ולמערער ₪ 7,000 כחלקם בתמורה, והשניים חילקו את הסכום ביניהם באופן שלרפאת ניתנו ₪ 4,500 ולמערער ₪ 2,500.

עיקרי גזר הדין של בית המשפט המחוזי

2. בגזר הדין ציין בית המשפט המחוזי את הערך המוגן בעבירות נשק - בטחון ושלום הציבור. הגניבה והסחר יוצרים סכנה מוחשית. העונש הנוהג בעבירות נשק נע בין 6 ל-40 חודשי מאסר. הנסיבות בעניין דנן - שבו הואשם המערער ביחד עם מוסטפא ורפאת בכתב אישום אחד - מלמדות על יוזמה, תכנון, הבנה מלאה של השותפים, נזק שנגרם, ויכולת להימנע מכל אלה. חלקו של המערער היה מצומצם באופן יחסי לחבריו - לזכותו גם צויין כי עבד וניהל אורח חיים נורמטיבי עובר לאירוע - הוא לא יזם את הגניבה ולא נטל בה חלק פעיל, אם כי היה חלק בלתי נפרד מהקשר, השתתף בתכנון, והתעניין ברוב שלבי הקשר והביצוע. לפיכך העמיד בית המשפט המחוזי את מתחם הענישה בעניינו על 7-20 חודשי מאסר. בית המשפט המחוזי התחשב בתקופת 'מעצר בית' ארוכה, וכן גם בנסיבות אישיות של

המערער, בכללן, דחיית מועד חתונתו ותסקיר חיובי מאת שירות המבחן. בית המשפט המחוזי גזר את עונשו של המערער בשים לב גם לעונשיהם של האחרים. מוסטפא, אמנם לא יזם את האירוע, אבל מרגע שהצטרף היה לרוח החיה, גייס אנשים, קבע דרך, שיטה, פיקח, חקר, גנב וחילק את השלל. מוסטפא נדון ל-16 חודשי מאסר ומאסר על-תנאי; רפאת, שהיה הוגה הרעיון ויזם הגניבה, נדון בהסדר טיעון ל-12 חודשי מאסר ומאסר על-תנאי; המערער נדון כאמור ל-7 חודשי מאסר ומאסר על-תנאי.

עיקרי הטענות הערעור

3. לטענת המערער, שגה בית המשפט המחוזי כשהטיל עליו מאסר בפועל ולא הסתפק בעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות. בית המשפט לא ייחס משקל ראוי להסדר הטיעון שנעשה עם רפאת, ואשר במסגרתו הוטלו עליו 12 חודשי מאסר בפועל. חלקו של רפאת היה משמעותי יותר מזה של המערער. גם חלקו של מוסטפא, אשר נדון ל-16 חודשי מאסר בפועל, היה משמעותי במידה ניכרת מזה של המערער. המערער לא היה שותף לחלק הארי של העבירות, וחלקו התמצה באימוץ הקשר שנרקם בין רפאת לבין מוסטפא, בדרך של שתיקה. תסקיר שירות המבחן בעניינו הוא חיובי, וגם הממונה על עבודות השירות המליץ על ריצוי עונש המאסר בדרך זו. שיקולי שיקום בעניינו של המערער מצדיקים להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל, אשר עלול לפגוע קשות ביכולתו לשקם עצמו בעתיד. המערער ניהל אורח חיים נורמטיבי עובר לאירוע, ולקח אחריות מלאה על מעשיו. ההליך הפלילי פגע בו קשות. חתונתו נדחתה, והוא נקלע למצוקה כלכלית. 26 ימים שהה המערער במעצר, וארבעה חודשים נוספים שהה ב'מעצר בית'. בהתחשב בכל אלה, לטענת המערער, מן הראוי לקצר את עונש המאסר שהוטל עליו, ולהמירו בעונש שירוצה בעבודות שירות.

4. מנגד טענה המשיבה, כי יש לדחות את הערעור. עבירות נשק הן עבירות חמורות ומסוכנות. במסגרת עבודתם בחברת השמירה, שימש המערער בתפקיד בכיר מזה של רפאת. העונשים שנגזרו על שלושת הנאשמים אינם קשים, והם עומדים ביחס הולם זה לזה, לפי חלקו של כל אחד בפרשה. נסיבותיו האישיות של המערער נלקחו בחשבון במסגרת גזר הדין של בית המשפט המחוזי, העונש כאמור אינו מכביד, מקיים את עקרון ההלימה, ואין הצדקה להתערב ולשנותו.

דין והכרעה

5. שקלנו את טיעוני ב"כ הצדדים מזה ומזה, ומסקנתנו היא כי דין הערעור להידחות. כלל ידוע הוא שערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בעונש שהטילה הערכאה הדיונית, למעט במצבים חריגים שבהם נפלה בגזר הדין טעות מהותית או שהעונש חורג באופן קיצוני מן המקובל בנסיבות דומות (ראו למשל: ע"פ 1242/97 גרינברג נ' מדינת ישראל, סעיף 7 לפסק-דינו של השופט י' קדמי (3.2.1998); ע"פ 9908/04 נסראלדין נ' מדינת ישראל (31.7.2006); ע"פ 7150/06 פלוני נ' מדינת ישראל (26.6.2008)). ענייננו אינו נמנה עם מצבים חריגים מעין אלה.

6. ב"כ הצדדים הסכימו בבית המשפט המחוזי, לאחר דין ודברים, על סעיפי העבירות שבהם הורשע המערער, ועל פרטי המסכת העובדתית כמתואר לעיל, במסגרת הסדר טיעון. עונשו של המערער הועמד על-ידי בית המשפט המחוזי על הצד הנמוך של מתחם הענישה. מתוקף עבודתו הייתה למערער גישה לעמדת השמירה שבה הוצב הנשק, הוא סייע לגניבתו והיה שותף לרווח הכספי שצמח ממכירתו. מעשיו נעשו תוך ניצול אמון מעסיקיו ושימוש לרעה בסמכויותיו. המסוכנות רבה. גמול הולם לעבירה שכזו, מחייב עונש של מאסר בפועל. שומה להגן על בטחון הציבור, על שלומו ועל רכושו. הכרח בל יגונה הוא הרתעה כלפי המערער, וכלפי אחרים שכמותו. העונש שהוטל על המערער הוא מידתי גם ביחס לעונשים שהוטלו על רפאת ומוסטפא. "חלוקת השלל", האופן שבו חילקו המעורבים את כספי תמורת הנשק הגנוב ביניהם, מלמד כי גם הם עצמם ראו את חלקו של המערער באופן דומה לזה שנקבע בגזר הדין. נסיבותיו האישיות

של המערער נשקלו כדבעי. בא כוחו הפריז קמעא בתיאור תוכנו של תסקיר שירות המבחן, ומכל מקום לא נפקדו בגזר הדין שיקולים לקולא, ולא נגרע ממשקלם. גזר הדין איננו חמור, על המערער לשאת בעונש המאסר, ויש לקוות כי ישתקם עד מהרה ויחזור למוטב.

7. אשר על כן הערעור נדחה.

המערער יתייבב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 23.2.2014 עד השעה 10:00 בימ"ר ניצן או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתן היום, י' באדר א' התשע"ד (10.2.2014).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט
